

FAGSKOLEN OSLO AKERSHUS

STUDIEPLAN

FHO50D

Oppvekstfag

Fagskolen Oslo Akershus
Stuedsted: Strømmen
Godkjent Nokut: 28.06.2013
Sist revidert: 21.08.2015

Oslo kommune

AKERSHUS
fylkeskommune

Innhold

1	GENERELT OM FAGSKOLEUTDANNING I HELSE- OG oppvekstfag.....	4
1.1	<i>Overordnet læringsutbytte for utdanningen</i>	7
1.2	<i>Begrepsavklaring</i>	8
1.3	<i>Mål for fagskoleutdanning i Oppvekstfag</i>	8
1.3.1	<i>Læringsutbytte for fagskoleutdanning i Oppvekstfag.....</i>	9
1.4	<i>Verdigrunnlag og kunnskapssyn.....</i>	9
1.5	<i>Målgruppe for utdanningen</i>	9
1.5.1	<i>Bruk av kompetanse etter gjennomført fagskoleutdanning.....</i>	9
1.6	<i>Opptakskrav.....</i>	9
1.7	<i>Realkompetansevurdering.....</i>	9
2	ORGANISERING AV STUDIET.....	11
2.1	<i>Skjematisk gjennomføringsmodell for Oppvekstfag, deltid over 2 år:</i>	11
3	sammenheng mellom teori og praksis	11
3.1	<i>Arbeidsformer og metoder i studiet</i>	12
3.1.1	<i>Veiledning og ansvar for egen læring</i>	12
3.1.2	<i>Basisgrupper.....</i>	12
3.1.3	<i>Prosjektarbeid</i>	12
3.2	<i>Prosjektperioden.....</i>	13
3.2.1	<i>Veiledning i prosjektperioden</i>	13
4	arbeidskrav i emnene.....	13
5	Vurdering.....	14
5.1	<i>Vurderingsgrunnlag.....</i>	14
5.2	<i>Gjennomføring av vurderingsprosessen</i>	14
5.3	<i>Følgende vurderingsformer benyttes</i>	14
5.3.1	<i>Beskrivelse av de enkelte karaktertrinn.....</i>	14
5.4	<i>Kriterier for vurdering av arbeidskravene</i>	15
5.4.1	<i>Følgende kriterier og krav anvendes ved vurdering</i>	15
5.4.2	<i>Vurdering i prosjektperioden</i>	15
5.4.3	<i>Sluttvurdering – eksamen</i>	16
5.4.4	<i>Dokumentasjon</i>	16
6	Beskrivelse av emner	16
6.1	<i>Emne 1: Generell del.....</i>	16
6.1.1	<i>Læringsutbytte Emne 1 – Generell del.....</i>	16
6.1.2	<i>Emner og litteratur Emne 1 – Generell del</i>	17
6.1.3	<i>Arbeidskrav Emne 1 – Generell del.....</i>	20
6.2	<i>Emne 2 Pedagogikk og didaktikk.....</i>	21
6.2.1	<i>Læringsutbytte Emne 2 – Pedagogikk og didaktikk</i>	21
6.2.2	<i>Emner og litteratur Emne 2 – Pedagogikk og didaktikk.....</i>	21
6.2.3	<i>Arbeidskrav Emne 2 – Pedagogikk og didaktikk.....</i>	24
6.3	<i>Emne 3 Språkfelleskap.....</i>	24
6.3.1	<i>Læringsutbytte Emne 3 - Språkfelleskap</i>	24
6.3.2	<i>Emne 3 – Språkfelleskap</i>	25
	<i>3c. Språkutvikling.....</i>	26
	<i>Sentrale tema:</i>	26
	• <i>Språktilegnelse</i>	26

• Språkstimulering.....	26
• Utvikling av morsmålet	26
• Systematisk språkarbeid	26
• Kommunikasjon.....	26
• Muntlige språkferdigheter	26
• Tale og lytte ferdigheter.....	26
• Sosialt samspill	26
• Barnehagen og skolens rolle som språklæringsarena.....	26
• Særskilt norskopplæring i skolen.....	26
• Uformell og strukturert språklæring	26
• Ulike teorier om språklæring.....	26
• Språkkompetansens betydning i det sosiale samspillet.....	26
• Bruk av tolk.....	26
• Foreldresamarbeid	26
• Brukermedvirkning	26
6.3.3 Arbeidskrav Emne 3 - Språkfelleskap	27
6.4 Emne 4 Forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid.....	28
6.4.1 Læringsutbytte Emne 4	28
6.4.2 Tema og litteratur Emne 4 – Forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid ..	28
4a. Barn og unge med atferdsvansker.....	28
4a. Barn og unge med atferdsvansker.....	28
Sentrale tema:	28
• Normalitet eller avvik.....	28
• Avvikende atferd	29
• Sosiale og emosjonelle vansker	29
• Barn og unge i krise.....	29
- Mobbing	29
- Diskriminering	29
- Utestenging	29
- Selvskading.....	29
- Barn i skilsmisser	29
- Omsorgssvikt	29
- Seksuelt misbruk.....	29
• Rusmisbruk	29
• Foreldres rusmisbruk	29
• Samarbeid med pedagogisk-, psykologisktjeneste (PPT).....	29
• Samarbeid med barnevernet.....	29
• Samarbeid med andre instanser	29
• Rettigheter og lovverk.....	29
• Familie- og miljørelaterte tiltak.....	29
• Individuell tilrettelegging	29
6.4.3 Arbeidskrav Emne 4 – Forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid.....	30
6.5 Praksis og emne 5: Hovedprosjekt.....	31
6.5.1 Overordnet læringsutbytte for praksis	31
6.5.2 Læringsutbytte emne 5: Hovedprosjekt	32
6.5.3 Tema og litteratur for praksis og hovedprosjekt	32
6.5.4 Arbeidskrav for praksis og hovedprosjekt.....	33
7 Evaluering av studiet.....	34

1 GENERELT OM FAGSKOLEUTDANNING I HELSE- OG OPPVEKSTFAG

Fagskolens opplæringstilbud i Norge er omfattende, og skal være tilpasset samfunnets behov for svært mange typer fagkompetanse. Utdanningene er organisert i en rekke fagretninger med fordypninger. Plan for utdanning "Oppvekstfag" på fagskolenivå er utarbeidet i samarbeid mellom faglig ansvarlige i kommuner på Nedre Romerike, Fagforbundet, Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG), Foreldreutvalget for barnehager (FUB), Fagskolen Innlandet og faglærere i Helse- og oppvekstfag i Akershus fylkeskommune. Planen ble revidert våren 2015 av lærere ved fagskolen Oslo Akershus.

Helse- og oppvekstsektoren står overfor store utfordringer i årene framover. Endringer i befolkningsmessige forhold og en samfunnsutvikling med økende etterspørsel etter alle typer helse- og oppveksttjenester utfordrer velferdssamfunnet. Satsing på full barnehagedekning, flere yngre barnehagebarn, endrede familiemønstre og ulik kulturbakgrunn har gitt behov for økt kompetanse. Det er derfor viktig å kunne rekruttere, utdanne og beholde kompetent fagfolk. Fagskoleutdanning for helse- og oppvekstpersonell vil kunne gi en spisskompetanse for ansatte i sektoren.

Sentrale styringsdokumenter legger føringer for en satsing på kompetanseheving i den kommunale helse- og oppvekstsektoren:

"Mestring, muligheter og mening", Meld. St. 25 (2006), også kalt **"Omsorgsplan 2015"**, fokuserer på fem strategier for å møte framtidens utfordringer:

1. Kapasitetsvekst og kompetanseheving
2. Samhandling og medisinsk oppfølging
3. Planlegging, forskning og kvalitetsutvikling
4. Aktiv omsorg med vekt på kultur og sosiale forhold
5. Partnerskap med familie og lokalsamfunn

"Kompetanseløftet 2015", omsorgsplanens delplan, tar utgangspunkt i strategi nr 1, kapasitetsvekst og kompetanseheving. Noen av de kommunale utfordringer er:

- Økning av antallet og endring i brukergruppene/ tjenestemottakerne.
- Endring i oppgavefordelingen mellom nivåene
- Konkurransen om arbeidskraft
- Kvalitativt tjenestetilbud, kunnskaps- og forskningsbasert praksis
- Tilstrekkelig grunn- og spisskompetanse for å møte behovet.

"Samhandlingsreformen", Meld. St. 47 (2009) – førte til store endringer spesielt i kommunens helsefaglige oppgaver. Kommunene må i større grad satse på forebygging, både primært og sekundært. LEON- prinsippet, dvs. laveste effektive omsorgsnivå, står sentralt. Helhetlig planlegging, med fokus på forebygging, tidlig intervensjon, tidlig diagnostikk, behandling og oppfølging blir en forutsetning. Hovedutfordringene for kommunene blir blant annet:

- Samhandling og bedre koordinerte tjenester
- Nødvendig kompetanse for å ta imot nye og mer kompliserte brukergrupper
- Endret og mer variert tilbud

"Utdanning for velferd, samspill i praksis", Meld. St.13 (2011-2012) - presentere en samlet nasjonal kunnskapspolitikk for framtidens helse- og oppvekstutdanning. For å opprettholde et

bærekraftig velferdssamfunn, må vi fornye tjenestene og tilpasse utdanningene til nye behov, slik at framtidens generasjoner får tilgang til like gode tjenester som vi selv har nytt godt av (s.7). Barnehage og skole spiller en viktig rolle i tillegg til helse- og oppveksttjenester i arbeid med:

- tidlig innsats
- forebyggende og helsefremmende arbeid
- god sammenheng i tjenestetilbudet

Endringer i samfunnet og endringer i tjenestene krever nye måter å arbeide på. Mer av arbeidet må skje i tverrfaglige team, i samarbeid mellom ulike yrkesgrupper. For å møte disse endringene må det bygges videre på den kjernekompetansen som hver av yrkesgruppene har. Det må utdannes mennesker som kan sikre at brukerne får den hjelpen de har krav på.

«**Mangfold gjennom inkludering og deltakelse**», *Meld. St. 49 (2003 – 2004)* legger stor vekt på den språkstimulering som bør finne sted før barnet begynner på skolen. Det er derfor viktig at kommunene utformer et helhetlig tjenestetilbud der barnehage, helsestasjon og skole ses i sammenheng.

NOU 2012:1 "Til barnas beste" understreker betydningen av god kvalitet på utdanning av barne- og ungdomsarbeidere. Realkompetansevurdering og praksisstudentordningen kan bidra til at assistenter vil kunne bli barne- og ungdomsarbeidere, noe som igjen gir en plattform for utdanning i fagskolesystemet eller en vei inn i førskolelærerutdanningen. Utredningen foreslår at det innføres en egen bestemmelse i barnehageloven om eiers ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse i virksomheten samt krav om et forpliktende system som gir personalet i barnehagen mulighet til å utvikle og vedlikeholde faglig og pedagogisk kunnskap (s.16).

«**Kvalitet i barnehagen**» *Meld. St. 41(2008-2009)*. Et barnehagetilbud av høy kvalitet kan bidra til tidlig innsats for sosial utjevning og livslang læring. Det overordnede målet i St.meld. nr. 41(2008-2009) *Kvalitet i barnehagen* er å bidra til god kvalitetsutvikling i barnehagene. Barnehageloven og *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* definerer hva et godt barnehagetilbud skal være. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

«**En helhetlig integreringspolitikk**», *Meld. St. 6 (2012-2013)*. Det er et mål for regjeringen at flest mulig kan fullføre den utdanningen de ønsker og har behov for, blir aktive og inkluderte samfunnsdeltakere og tilknyttet arbeidslivet. Utdanning er et av de viktigste virkemidlene for å redusere sosiale og økonomiske forskjeller i samfunnet. Utdanningssystemet skal stimulere den enkelte til å strekke seg lengst mulig for å realisere sitt potensial, uavhengig av sosial bakgrunn. Barn og ungdom skal sikres gode og trygge oppvekst- og levekår og alle skal ha et likeverdig tilbud og like muligheter. Sentralt står arbeid for å motvirke marginalisering, å bidra til å jevne ut forskjeller i levekår og å fremme medvirkning og deltagelse for barn og unge på alle områder i samfunnet.

I Læreplanverket for **kunnskapsløftet (2006)** er det påpekt at opplæringens mål er å ruste barn, unge og voksne til møte livets oppgaver og mestre utfordringer sammen med andre. I **Meld. St.18 (2010 – 2011) Læring og fellesskap, St.meld. nr. 16 (2006-2007) ... og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring** og **St.meld. nr. 31 (2007-2008) Kvalitet i skolen** har regjeringen uttrykt at tidlig innsats og kvalitetsheving gjennom hele opplæringsløpet er nøkkelen til et utdanningssystem som bidrar til sosial utjevning. Med tidlig innsats menes

både et godt pedagogisk tilbud fra barna er små, og at problemer forebygges eller løses tidlig i hele utdanningsløpet. Tidlig og god hjelp til barn som av ulike grunner trenger ekstra oppfølging kan bidra til å forebygge senere vansker og sosial ulikhet.

Regjeringa vil styrke satsingen på kompetanseheving i 2015 og foreslår å øke bevilgningen. Kompetansestrategien ***Kompetanse for framtidens barnehage. Strategi for kompetanse og rekruttering 2014–2020*** gir føringer for innhald, prioriteringar og ansvarsdeling som ligg til grunn for satsinga.

Fagskoleutdanningene innen Helse- og oppvekstfag går normalt over ett år som heltidsstudium. Alle som fullfører og består utdanningen, vil få vitnemål. Studiet består av én generell del og én fagspesifikk del på fire emner, samt en praksisperiode. Fagskolen Oslo Akershus tilbyr fagskoleutdanningen i "Oppvekstfag" som deltidsstudium over 4 semestre. Fullført studium gir 60 fagskolepoeng.

Lov om fagskoleutdanning ble vedtatt i 2003, revidert i 2007. Loven gjelder for den som tilbyr NOKUT - godkjent fagskoleutdanning. Lov om fagskoler definerer fagskoleutdanning:

Med fagskoleutdanning menes yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring, eller tilsvarende realkompetanse, og som har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Med yrkesrettet utdanning menes utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak. (§ 1. Formål og virkeområde)

Fagskoleutdanningene har et klart brukerperspektiv, skal være tverrfaglig og være rettet mot arbeidstakere med ulik faglig bakgrunn innen helse- og oppvekstfagene i videregående opplæring.

Yrkesutøvelsen foregår i et samspill mellom praktiske erfaringer og relevant teori. Holdninger utvikles gjennom refleksjon rundt helse- og oppvekstfaglig yrkesutøvelse som er basert på en kombinasjon av praktiske erfaringer fra arbeid med mennesker og nyere relevant kunnskap om det helse- og oppvekstfaglige området. I tillegg er det nødvendig at man gjør vurderinger og fatter beslutninger på et juridisk og etisk holdbart grunnlag.

Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og sosialfag (NUFHO) ble etablert i 2006. Hovedintensjonen med nasjonale planer er å sikre et nasjonalt ensartet faglig nivå som også samsvarer med tilsvarende internasjonale utdanninger. Den generelle delen, som er felles for alle planene, er utarbeidet av NUFHO. Det skal bidra til at studentene utvikler nødvendig kunnskap og forståelse i en felles referanseramme for yrkesutøvere i helse- og oppveksttjenestene. Dette er et fundament for utvikling av felles holdninger, ferdigheter og profesjonalitet.

En sentral begrunnelse for en generell del er også ønsket om et bedre samarbeid mellom alle ansatte innen helse- og oppvekstsektoren. I tillegg er det et mål at studentene oppnår en breddekompetanse på tvers av faggrensene. Fag- og emneområdene i emne 1 danner basis og skal gjennomføres før oppstart på de fagspesifikke emnene.

1.1 Overordnet læringsutbytte for utdanningen

Utdanninger innen Helse- og oppvekstfag har et felles hovedmål:

Utdanningene skal utvikle studentene til reflekterte yrkesutøvere. Studentene skal etter gjennomført utdanning ha etablert et grunnlag for livslang læring og kontinuerlig omstilling.

Utdanning i Oppvekstfag skal utdanne reflekterte yrkesutøvere som har høy yrkesetisk forståelse, tar initiativ til, organiserer og iverksetter tiltak i samarbeid med barn/unge, foreldre, kollegaer, andre yrkesgrupper og frivillige innenfor helse- og oppvekstsektoren. Læringsutbyttebeskrivelsen for fagskoleutdanningen skal gi en oversikt over hvilken kompetanse studentene vil ha etter gjennomføring av det aktuelle emne eller utdanningen som helhet. Læringsutbyttebeskrivelsene er i henhold til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverkets krav og er inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Disse beskriver:

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
Kunnskaper er: forståelse av teorier, fakta, begreper, prinsipper, prosedyrer, innenfor fag, fagområder og/eller yrker.	Ferdigheter er evne til å anvende kunnskap til å løse problemer og oppgaver. Det er ulike typer ferdigheter: kognitive, praktiske og evne til kommunikasjon.	Evne til å anvende kunnskap og ferdigheter på en selvstendig måte i ulike situasjoner.

Etter fullført utdanning i Oppvekstfag:

Kunnskap	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om oppvekstsektoren, etikk, kommunikasjon, sosiologi og psykologi rettet mot barn og unge 0-18 år for å fremme læring, utvikling og helse • har innsikt i lovverk og styringsdokumenter i oppvekstsektoren for å gi barn og unge kvalitet på tjenestetilbudet • forstår betydningen av helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge 0-18 år • har kunnskap om utviklingspsykologi, lek, læring og oppvekstmiljø • har kunnskap om pedagogisk og didaktisk teori for å kunne tilrettelegge for læring og utvikling på ulike alderstrinn • har kunnskap om brukermedvirkning, veiledning og tverrfaglig samarbeid for å ivareta barn og unges individuelle behov • har forståelse for hvilken betydning sosial kompetanse har for barn og unges lek, læring, utvikling i et helsefremmende og forebyggende perspektiv • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om barn og unges læring og utvikling
-----------------	--

Ferdigheter	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende ulike kommunikasjonsformer profesjonelt i samarbeid med aktuelle barn, unge, foreldre, samarbeidspartnere, kollegaer og andre yrkesgrupper. • kan finne informasjon, lovverk, styringsdokumenter og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til barns og unges læring, helse, utvikling og oppvekstmiljø • kan identifisere og kartlegge situasjoner for barn og unge, planlegge og gjennomføre individuelle tiltak • kan anvende veiledning som pedagogisk metode • kan anvende ulike pedagogiske- og didaktiske metoder for å planlegge og gjennomføre leke og læringsaktiviteter • kan anvende kunnskap om etikk, kommunikasjon, sosiologi og psykologi i sitt pedagogiske arbeid.
Generell kompetanse	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for etiske prinsipper, utfordringer og dilemmaer og reflekterer over egen praksis, holdninger, verdier i møte med barn og unge og deres foreldre • har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at yrkesutøvelsen ivaretar brukermedvirkning, barn og unges integritet og faglig forsvarlighet • kan utføre arbeidet ut ifra barn og unges behov for læring og utvikling • kan bygge relasjoner og samarbeide med kollegaer og andre fagpersoner om tjenestetilbudet til barn og unge • kan utvikle miljøtiltak for å bedre kvaliteten på tjenesten til barn og unge • kan utvikle arbeidsmetoder og tjenester til barn og unge gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen

1.2 Begrepsavklaring

Ved Fagskolen Oslo Akershus skal fagskoleutdanningen i Oppvekstfag gjelde arbeidet med barn fra 0-18 år. FN's barnekonvensjon, Artikkel 1, definerer barn som ethvert menneske under 18 år, hvis ikke barnet blir myndig tidligere etter den lovgivning som gjelder for barnet. Fagskoleutdanning skal bygge på videregående opplæring. I barne- og ungdomsarbeiderfag er opplæringens innhold basert på barn og unge i aldersspennet 0-18 år.

Omsorg er en viktig del i det praktiske arbeidet for en barne- og ungdomsarbeider. Med omsorg menes ofte omsorgsarbeid som er knyttet til stell av barn og unge, men omsorg er også en viktig del av det uformelle samspillet og er med på å sikre kvaliteten på arbeid med barn og unge. Yrkesutøveren har en etisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn og unge. Målet er at omsorgsarbeid skal kjennetegnes av nærhet, varme og innlevelse.

1.3 Mål for fagskoleutdanning i Oppvekstfag

Det er et mål at yrkesutøvere med fagskole i Oppvekstfag skal ha fått grunnleggende forståelse for lover og forskrifter som regulerer helse- og oppvekstsektoren, utviklingsteori i arbeid med aldersgruppen 0-18 år samt kompetanse i å planlegge, organisere, iverksette og evaluere tiltak som utvikler et godt oppvekstmiljø og fremmer barn og unges fysiske og

psykiske helse. Det er også et mål at studenten skal kunne se nødvendigheten av tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats for å sikre barn og ungdom gode oppvekstvilkår.

1.3.1 Læringsutbytte for fagskoleutdanning i Oppvekstfag

Læringsutbytte for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i de enkelte emnene er beskrevet under hvert enkelt emne. Fagskoleutdanningen i Oppvekstfag bygger på et helhetlig menneskesyn, der grunnholdningene respekt, ansvarlighet og profesjonalitet står sentralt. Studiet vektlegger et læringsutbytte som skal utvikle studentens yrkesutøvelse i tråd med dette.

1.4 Verdigrunnlag og kunnskapssyn

Arbeidet i helse- og oppveksttjenesten må utføres på en måte som ivaretar barn og unges helhetlige helse- og oppvekstsituasjon som vektlegger utvikling av selvstendighet og brukermedvirkning for å fremme livskvalitet.

Studiet er tilrettelagt etter voksenpedagogiske prinsipper, med utgangspunkt i studentaktive arbeidsmåter og læringsformer. Studiet tar sikte på å knytte fagspesifikk teori til yrkesrettet praksis. Studiet har derfor en praksis/prosjektperiode som i hovedsak gjennomføres etter emne 4.

1.5 Målgruppe for utdanningen

Målgruppen for utdanningen er personer med videregående opplæring (fagbrev og/eller autorisasjon) innen helse- og oppvekstfag.

1.5.1 Bruk av kompetanse etter gjennomført fagskoleutdanning

Fagskoleutdanning i oppvekstfag gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak. Kompetanse etter endt utdanningen kan for eksempel benyttes innen kommunale helse- og oppveksttjenester som:

- barnehage
- skolefritidsordning/aktivitetsskole
- assistenter i skole
- boliger og institusjoner for barn og unge
- tilrettelagt opplæring

1.6 Opptakskrav

- a) Fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev/vitnemål fra relevant yrkesutdanning fra videregående skole som for eksempel barne- og ungdomsarbeiderfaget, helsearbeiderfaget, samt utdanning som aktivitør.
- b) Søkere som kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan tildeles plass på vilkår om bestått prøve
- c) Det kan gjøres opptak på grunnlag av realkompetansevurdering se punkt 1.7 nedenfor.

1.7 Realkompetansevurdering

Søkere uten fagbrev kan tas opp til studiet på bakgrunn av realkompetansevurdering. Søker må da ha minst fem års relevant yrkespraksis eller skolegang. Relevant yrkespraksis er arbeid innen helse- og oppvekstsektoren. Som for eksempel barnehage, skole, aktivitetsskole, skolefritidsordning, bolig for mennesker med nedsatt funksjonsevne, ungdomsklubb, tilrettede grupper i skole og barnehage. Vurderingen baseres på gjeldende

utdanningsprogram i videregående opplæring for utdanningen på Vg3 nivå, se punkt 1.6. a. Det må også kunne dokumenteres tilstrekkelig grunnlag i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram. Minimumskrav er bestått i alle fag. Faglærer har ansvar for å realkompetansevurdere studenter og fatte vedtak. Viser til Utdanningsdirektoratets retningslinjer for realkompetansevurdering.

Søkere med utenlandsk utdanning:

Søkere med fullført videregående opplæring fra de andre nordiske landene er kvalifiserte for opptak når den videregående opplæringen i de respektive landene gir generelt opptaksgrunnlag til tertiærutdanning tilsvarende kravene til fagskoleutdanning i Norge.

Søkere utenfor Norden må dokumentere opplæring og praksis ved autorisert translatør og ha bestått eller ha likeverdig realkompetanse i de fellesfag tilsvarende Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram. Den faglige opplæringen må gi relevant opptaksgrunnlag til tertiærutdanning tilsvarende kravene til fagskoleutdanning i Norge. Søkere må ha kunnskaper i norsk bestått VG2-nivå eller norskprøve 2.

2 ORGANISERING AV STUDIET

Utdanningen i Oppvekstfag er et 38 ukers heltidsstudium tilsvarende ett år, som gjennomføres som et deltidsstudium over 76 uker, tilsvarende fire semestre (to år).

2.1 Skjematisk gjennomføringsmodell for Oppvekstfag, deltid over 2 år:

	Fagskole- Poeng	Uker deltid	Undervisning 6 timer/ uke	Veiledning 2 timer/uke	Praksi s	Selvstudium 12 timer/uke
Emne 1	14	16	108	36		192
Emne 2	12	14	96	32		168
Emne 3	12	14	96	32		168
Emne 4	9	12	36	12		144
Emne 5	13	10	60	20		120
Praksis		10				
Praksis 2 skolesamlinger			12			
Praksisveilede r Lærer					6	
Praksisveilede r arbeidsplass					20	
Praksis: "Her og nå" veiledning selvstudium					312	
Sum	60	76	408	132	338	792
1670						

3 SAMMENHENG MELLOM TEORI OG PRAKSIS

Studier av teori har til hensikt å gi studenten kunnskaper som er nødvendig for at han/hun skal utvikle ferdigheter innen fagområdet. Formålet er også å utvikle holdninger til egen yrkesutøvelse gjennom en refleksjon rundt forholdet mellom teori og praksis. Kunnskapen blir vurdert gjennom arbeid med arbeidskrav, avsluttende eksamen med muntlig redegjørelse, og i praksis. Valgt- og tilleggslitteratur står oppført under hvert emne. Teoriundervisningen og veiledningen har et omfang på ca. 8 timer /uke. Studenten har ansvar for å delta aktivt i opplæringen.

For å sikre fagskoleutdanningens yrkesretting, kan skolen inngå avtale med ansatte fra ulike praksisfelt som eksterne forelesere i ulike emner. Foreleserne samarbeider med lærerne om planlegging av faglig innhold og arbeidsformer.

3.1 Arbeidsformer og metoder i studiet

Et viktig pedagogisk prinsipp gjennom hele studiet er studentens ansvar for egen læring. Det innebærer at studenten er mottagelig for undervisning og aktivt oppsøker læringssituasjoner og læringsarenaer. Skolens har ansvar for å tilrettelegge for læring og å støtte/veilede studenten i læreprosessen.

Arbeidsformene skal gi trening i å søke kunnskap, kritisk tenkning og problemløsning. Arbeidsmetoder som anvendes i studiet er forelesninger, gruppearbeid, dialogpreget undervisning, muntlig framlegg, presentasjoner, prosjektarbeid med tverrfaglig fokus, praksis og selvstudium. Arbeidskrav er studentoppgaver som løses individuelt eller i gruppe. Dette forutsetter at studenten deltar aktivt i eget læringsarbeid og samarbeider med andre.

Studentens læring følges opp gjennom veiledning og undervisvurdering individuelt og i gruppe. Læringsarbeidet støttes med bruk av digital læringsplattform. Studenten får egen opplæring i bruk av PC og digitale læremidler, ved behov.

Bruk av ulike pedagogiske metoder skal legge til rette for:

- aktiv deltakelse fra studenten og støtte til deres egne initiativ
- arbeid med virkelighetsnære problemstillinger fra praksisfeltet og aktuell teori
- fagforståelse, refleksjon over egen praksis og etiske problemstillinger som motiverer til læring, utvikling og etisk bevissthet
- studentmedvirkning i beslutningsprosesser som angår gjennomføringen av studiet
- tverrfaglig erfaring for å øke forståelsen og respekt for eget og andres fagfelt

For hvert emne er det beskrevet overordnet og konkretisert læringsutbytte. Lærer skal sammen med studenten finne mål for å oppnå det konkretiserte læringsutbyttet for den enkelte emne.

3.1.1 Veiledning og ansvar for egen læring

Studenten skal selv aktivt søke å ta imot veiledning. Veiledning og selvrefleksjon over tid bidrar til å bevisstgjøre studenten på egen faglig utvikling og kompetanse i arbeidet med barn og unge. Lærerens rolle i fagskoleutdanningen er i stor grad knyttet til veiledning, undervisvurdering og tilrettelegging for læring. Refleksjon før, under og etter handling er vesentlig for at yrkesutøvelsen skal forbedres.

3.1.2 Basisgrupper

Ved studiestart etableres tverrfaglige basisgrupper på 4-6 studenter i hver gruppe. Erfaringsdeling og faglig refleksjon er et formål med arbeid i basisgrupper. Arbeidet i basisgrupper er obligatorisk og forpliktende. Gruppene arbeider med arbeidskrav, litteratur, refleksjon over egen læring og evaluering av studieopplegget.

3.1.3 Prosjektarbeid

Prosjektarbeid er en problemorientert arbeidsform. Lærestoffet er ikke gitt, det må studenten finne selv, men lærer gir veiledning gjennom hele arbeidet hvis det er behov for det. Studenter og lærer planlegger i fellesskap framdriften av prosjektet som skal resultere i et produkt eller en rapport som andre kan få del i. Et eksempel er at studentene beskriver voksenrollen i barn og unges lek og aktivitet. Studentene setter opp antagelser, forklaringer, årsakssammenhenger og utarbeider en problemformulering. Studenten finner ut hva han/hun allerede kan om temaet, for deretter å finne hva han/hun behøver av ny kunnskap. En problemstilling må besvares med mer enn å reprodusere fakta.

3.2 Prosjektperioden

Praksisplassen må alltid godkjennes av skolen. Studentene utarbeider egne mål i samarbeid med veileder på praksisplassen. Målene for praksisperioden må gjenspeile innholdet i emnene. Det kan velges mellom to ulike former for praksis:

1. Prosjektperioden på arbeidsplasser som tilbyr helse- og oppveksttjenester til barn og unge (barnehage, assistenter i skole, skolefritidsordning, boliger og andre institusjoner for barn og unge), er egnet for studenter som ikke har sitt daglige arbeid innen fagfeltet.
2. Prosjektperioden på egen arbeidsplass er aktuelt for studenter som har sitt daglige arbeid innen fagfeltet. I praksisperioden skal studentene gjøre et endringsarbeid/utviklingsarbeid innen helse- og oppvekstfag på egen arbeidsplass etter bestemte retningslinjer. Praksis blir et felles ansvar for arbeidstaker og arbeidsgiver, og denne formen for praksis krever at studenten får tid til utviklingsarbeid og veiledning. Studentene får synliggjort sin kompetanse innenfor egen organisasjon. Dette kan bidra til kompetanseutvikling på arbeidsplassen samt at den enkelte arbeidstaker kan få endrede oppgaver og økt ansvar.

3.2.1 Veiledning i prosjektperioden

Veiledning og vurdering av studentens læringsutbytte i praksisperioden foregår kontinuerlig. Dette er en forutsetning for å nå formålet med praksis. Underveisvurdering (formativ vurdering) skal ta hensyn til studentens læreforutsetninger, rammefaktorer og mål for praksisperioden, studentenes læringsutbytte, veiledningens innhold og valg av læresituasjoner. Formalisert veiledning og selvrefleksjon over tid, bidrar til å bevisstgjøre studenten på egen faglig utvikling og kompetanse.

Veileder på praksisplassen må ha tilsvarende fagskoleutdanning eller høyere utdanning. Strukturert veiledning med veileder på praksisplassen bør tilsvare 1-2 timer pr uke. I tillegg gis det ”her og nå”- veiledning ved behov. Ved praksisgjennomføring på egen arbeidsplass, bør minimum en dag i uken settes av til arbeid med prosjektet. Faglærer veileder studenten i arbeidet med dokumentasjon av utviklingsarbeidet. Læreren gjennomfører 3x1 timer samtaler med studenten i løpet av praksisperioden.

4 ARBEIDSKRAV I EMNENE

I alle emnene skal studenten arbeide med obligatoriske arbeidskrav. Arbeidskravene er utformet som skriftlige og muntlige oppgaver og er relatert til sentrale temaer innen studiets hovedemner. Arbeidskravene utføres både individuelt og i gruppe. Arbeidskrav er obligatoriske skriftlige oppgaver og muntlig fremlegg.

Arbeidet med arbeidskravene skal bidra til:

- integrering av de ulike kunnskapsområdene som er nødvendige for å utvikle faglig kompetanse innen oppvekstfaget
- å stimulere studenten til både å oppsøke og tilegne seg ny kunnskap og bidra til at studenten oppøver evne til faglig kommunikasjon og refleksjon med medstudenter og lærere
- å utfordre studenten til å sette seg inn i nytt fagstoff, bli bevisst på personlige verdier, reflektere over egne erfaringer i lys av teoretiske perspektiver og utvikle gode samarbeidsevner

Arbeidskravene skal godkjennes av fagskolen. Studenten får tilbakemelding / kommentarer fra lærer ut fra gitte kriterier (pkt. 5.3.1). Hvis et arbeidskrav ikke leveres til angitt tid, har

studenten ikke krav på tilbakemelding, kun beskjed om det er godkjent eller ikke. Arbeidskravene skal leveres i samme semester som de er gitt.

- Alle arbeidskrav skal leveres i innleveringsmappe på digital læringsplattform.
- Et arbeidskrav er godkjent når det tilfredsstillende de retningslinjene som er angitt i ”Rammer” under det enkelte arbeidskrav, og karakteren er fra A-E, F er stryk.
- Ved fravær i forbindelse med muntlig framlegg, vil studenten måtte utføre framlegget på et senere tidspunkt, eller utarbeide et eget skriftlig arbeid.

5 VURDERING

5.1 Vurderingsgrunnlag

Det skal foretas en helhetlig vurdering av studentens samlede kompetanse (kunnskap, ferdighet og generell kompetanse). De enkelte emnene blir vurdert i henhold til rammer, arbeidskrav og fastsatte kriterier. Det settes en karakter for hvert avsluttede emne. Praksisperioden vurderes innenfor de oppsatte krav og kriterier. Det skal også foretas en egen vurdering av avsluttende fordypingsemne, selv om denne i hovedsak vil utgjøre den skriftlige delen av eksamen.

5.2 Gjennomføring av vurderingsprosessen

Det skal foretas både underveisvurdering og sluttvurdering, være både muntlig og skriftlig, samt være dokumentert. Underveisvurdering har til hensikt å gi lærerne og studentene informasjon om studentens kompetanse slik at veiledningen kan tilpasses i forhold til studentenes behov. Presise og relevante tilbakemeldinger skal motivere studenten til videre innsats og være til hjelp i læringsarbeidet. Studentene må selv medvirke aktivt i vurderingen dersom de skal lære av underveisvurderingen. Sluttvurdering brukes både om vurdering av det enkelte emne og den endelige vurderingen av studiet som helhet. Sluttvurderingen har til hensikt å dokumentere studentens læringsutbytte/kompetanse etter endt opplæring.

5.3 Følgende vurderingsformer benyttes

- Karakterskalaen A-F
- Bestått eller ikke bestått (gjelder praksisperioden)
- Mappesvurdering som metode
- Hovedprosjekt/fordypningsoppgaven danner grunnlag for eksamen.

5.3.1 Beskrivelse av de enkelte karaktertrinn

En beskrivelse av de enkelte karaktertrinn legges til grunn for karaktersetning. Den beskriver kjennetegn på grad av måloppnåelse for kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Karakterskalaen synliggjør studentens kompetansenivå som betegnes med en bokstavkarakter. Karakterbetegnelsen ”Bestått/Ikke bestått” benyttes ved vurdering av praksisstudiet. Det skal benyttes bokstavkarakter fra A til F. Karakteren A er beste karakter, og E er dårligste karakter for å bestå eksamen. Karakteren F innebærer at eksamen ikke er bestått.

Nivå	Symbol	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
Over middels grad av måloppnåelse	A Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten har svært gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
	B Meget god	Meget god prestasjon. Studenten har meget gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Middels grad av måloppnåelse	C God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten har gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
	D Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten har nokså gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
Under middels grad av måloppnåelse	E Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten har oppfylt minimumskravene som stilles til kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
	F Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Studenten har ikke bestått på grunn av vesentlige mangler når det gjelder kunnskaper, ferdigheter eller generell kompetanse

5.4 Kriterier for vurdering av arbeidskravene

Vurderingskriteriene skal sikre rettferdighet og en vurdering som er faglig begrunnet. Kriteriene skal være en støtte for studentene når de arbeider med egne besvarelser, eller eventuelt gir respons til medstudenter.

5.4.1 Følgende kriterier og krav anvendes ved vurdering

Arbeidskravene og fordypningsoppgaven vurderes i forhold kriteriene 1 - 6 nedenfor:

<i>Kriterier</i>	<i>Krav</i>
1. <i>Faglig profil</i>	Besvarelsen skal vise praktiske arbeidsoppgaver belyst og faglig begrunnet med relevant teori. Studenten skal beskrive egne funksjons- og ansvarsområder i forhold til aktuelle problemstillinger i yrkesutøvelsen.
2. <i>Kunnskap</i>	Besvarelsen viser at studenten kan finne frem i relevant litteratur og vise forståelse for dokumentert arbeid og kunnskapsbasert praksis.
3. <i>Metodisk redegjørelse</i>	Studenten skal vise selvstendig bruk av relevante kilder og utøve nødvendig kildekritikk. Besvarelsen må ivareta etiske retningslinjer som for eksempel anonymisering av data.
4. <i>Utforming</i>	Besvarelsen skal ha god skriftlig fremstilling med et klart og entydig språk. Besvarelsen skal ha en form som samsvarer med generelle retningslinjer for oppgaveskriving. Litteratur refereres nøyaktig og korrekt både i teksten og i egen litteraturliste.
5. <i>Selvstendighet og drøfting</i>	Besvarelsen skal vise selvstendige vurderinger og begrunnelser slik at problemstillingen behandles saklig og kritisk. Besvarelsen skal vise evne til å analysere, drøfte og tolke på bakgrunn av faglige og etiske vurderinger. Sammenheng mellom teori og praksis skal belyses ved hjelp av praksiseksempler.
6. <i>Oppgavelikhet</i>	Besvarelsen må ikke ha stor likhet med andre besvarelser, eller annet publisert materiale.

5.4.2 Vurdering i prosjektperioden

Prosjektperioden gjennomføres over ti uker. Vurdering av studentens innsats i prosjektperioden foregår fortløpende. Det gjennomføres vurderingssamtaler i prosjektperioden. Den første dreier seg studentens mål for prosjektperioden. Halvveis i prosjektperioden gjennomføres en underveisvurdering av disse målene. Den siste samtalen skal vurdere om målene for prosjektperioden er nådd. Både underveisvurdering og sluttvurdering baseres på arbeidskrav knyttet til praksis og oppsatte kriterier for bestått prosjektet.

5.4.3 Sluttvurdering – eksamen

Fordypningsoppgaven utgjør i hovedsak den skriftlige delen av eksamen. I tillegg kommer en individuell muntlig høring, med utgangspunkt i fordypningsoppgaven. Studentene har i forkant blitt gjort kjent med sensuren av skriftlig del og får kun gjennomføre muntlig del dersom skriftlig del er bestått. Det settes en samlet eksamenskarakter for muntlig og skriftlig del.

5.4.4 Dokumentasjon

Vitnemål utstedes for fullført studium. Vitnemålet skal omfatte de emnene som inngår i utdanningen og de karakterene som er oppnådd, samt fagskolepoeng for den enkelte emne. Hvis studenten har tatt enkeltemner, eller ikke har fullført eller bestått hele utdanningen, utstedes det emnebevis. På vitnemålets bakside beskrives innholdet i de gjennomførte emnene i samsvar med fagplan.

6 BESKRIVELSE AV EMNER

Utdanningstilbudet består av fire teoretiske emner, en prosjektperiode på 10 uker og fordypingsemne. I dette avsnittet gis en beskrivelse av de ulike emner.

6.1 Emne 1: Generell del

6.1.1 Læringsutbytte Emne 1 – Generell del

Kunnskap	<p><i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om begreper og teorier innenfor oppvekstfaget, etikk, kommunikasjon, konflikthåndtering, samhandling, relasjon, sosiologi og psykologi. • har innsikt i lover og styringsdokumenter gjeldende for oppvekstsektoren. • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen sentrale lover og styringsdokumenter som regulerer oppvekstetater • har innsikt i helse- og oppvekstpolitikk og oppvekstfagenes historie, utvikling og føringer. • forstår hvilken betydning levekår og folkehelse har i dagens samfunn. • har kjennskap til andre yrkesgrupper innen helse- og oppvekstsektoren • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen sentrale lover og styringsdokumenter som regulerer oppvekstetater
Ferdigheter	<p><i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende generell studieteknikk, prosjekt- og utviklingsarbeid og ha ferdigheter i IKT • kan anvende ulike kommunikasjonsteknikker og veiledningsformer for å kunne kommunisere profesjonelt med barn, unge, foreldre og annet fagpersonell. • kan anvende teori om konflikthåndtering, i sitt arbeid med barn og unge. • kan anvende kunnskap om sosiologi, psykologi og etikk i sin yrkesutøvelse for å fremme læring, utvikling og helse. • kan finne frem til aktuelle lover og styringsdokumenter for helse- og oppvekstsektoren i sin egen yrkesutøvelse. • kan kartlegge situasjoner, identifisere faglige problemstillinger og sette i gang nødvendige tiltak som fremmer helse og utvikling

Generell kompetanse	<p><i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for etiske utfordringer og dilemmaer og kan reflektere over egne holdninger og verdier. • har utviklet en etisk grunnholdning og relasjonskompetanse i sitt arbeid med barn og unge og deres familier. • kan utføre arbeidet med forståelse for de ressurser, utfordringer og muligheter som finnes i møte med barn, unge og deres familie.
----------------------------	---

6.1.2 Emner og litteratur Emne 1 – Generell del

Semester	1. Semester
Emne	<p>1a. Arbeidsformer og metoder</p> <p>1b. Kommunikasjon, relasjon og samhandling</p> <p>1c. Etikk</p> <p>1d. Helse- og oppvekstfagene i samfunnet</p> <p>1e. Lovverk og styringsdokumenter i oppvekstsektoren</p> <p>1f. Sosiologi og psykologi</p> <p>1a. Arbeidsformer og metoder</p> <p><i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Studieteknikk <ul style="list-style-type: none"> - struktur og planlegging av eget studiearbeid - oversiktslesing, innholdslesning - oppgaveskriving, tankekart, disposisjon • Prosjekt- og utviklingsarbeid <ul style="list-style-type: none"> - problembaserte prosjekter • Teori og erfaringsbasert kunnskapsbygging <ul style="list-style-type: none"> - problembasert læring (PBL) - mappevurdering • Refleksjon og refleksjonsmodeller <ul style="list-style-type: none"> - refleksjon og prerefleksjon, individuelt og i gruppe - åpne og lukkede spørsmål, motiverende samtale • Aktiv læring <ul style="list-style-type: none"> - studenten som ressurs, studentinvolvering og - medvirkning • Informasjonsteknologi <ul style="list-style-type: none"> - bruk av læringsplattform (It's learning) - kritisk bruk av nettkilder - bruk av word, power point, lyd og bilde <p>1b. Kommunikasjon, relasjon og samhandling</p> <p><i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikasjonsteori • Relasjonskompetanse og samhandling <ul style="list-style-type: none"> - samarbeid i grupper av ulike størrelse - samspill og samskaping • Veiledningsteori og veiledning • Konflikthåndtering • Kultur <ul style="list-style-type: none"> - tverrkulturell - flerkulturell

1c. Etikk*Sentrale tema:*

- Menneskesyn og menneskeforståelse
- Normer, verdier og verdioppfatninger
 - livssyn
 - analyse av visjoner og verdigrunnlag på egen arbeidsplass
- Menneskerettighetene
- Etikk og moral
 - teori
 - etiske prinsipper
 - etiske dilemmaer
 - etisk refleksjon og refleksjonsmodeller
 - anvendelse i eget yrke
- Samfunnsmessige perspektiv og utfordringer i helse- og oppvekstsektoren sett i forhold til ulike verdier og normer
- Yrkes- og profesjonsetikk
 - avgrensing av eget profesjonsfelt
 - tverrfaglig samarbeid
- Lovverket
- Taushetsplikt
- Brukermedvirkning og brukerstyring
- Samtykkekompetanse
 - forholdet mellom frivillighet, makt, avmakt, tvang og kontroll

1d. Helse- og oppvekstfagene i samfunnet*Sentrale tema:*

- Helse- og oppvekstfagets historie, utvikling, ståsted og utfordringer
- Samfunnets og velferdsstatens utvikling, helse- og oppvekstpolitiske prioriteringer
- Velferdsteknologi og innovasjon

1e. Lovverk og styringsdokumenter i oppvekstsektoren*Sentrale tema:*

- St. mld. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen
- Levekår og folkehelse
- Lover og styringsdokumenter som regulerer oppvekstsektorens virkefelt:
 - NOU 2012:1 Til barnas beste
 - Lov om barnehage med forarbeid og forskrifter
 - Rammeplan for barnehager
 - Generell del av Læreplanen Kunnskapsløftet (LK06)
 - Opplæringsloven § 13-7 Skolefritidsordning
 - Opplæringsloven § 9a Elevenes psykososiale og fysiske arbeidsmiljø
 - Opplæringsloven Kap. 5 om spesialundervisning
 - Lov om helsetjeneste i kommunene §§ 1-3 og 2-1
 - Lov om sosiale tjenester §§ 4-2 bokstav a og 4-3
 - Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven) Kap. 1 til 3
 - Brukernes rettssikkerhet, lovbaserte rettigheter og plikter
 - Saksbehandling
 - Individuelle planer
 - St. mld. 22 (2010-2011) Motivasjon, mestring og muligheter

	<ul style="list-style-type: none"> - St. mld. 24 (2012-2013) Kompetansestrategien - St. mld. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen - Lov om barneverntjenester • Oppvekstsektoren på kommunalt, regionalt og statlig nivå • Offentlig og privat ansvar, omsorg, oppvekst og velferd • Økonomi og finansiering • beslutningsmyndighet • finansieringsordninger • Profesjonalisering i oppvekstsektoren <p>1f. Sosiologi og psykologi</p> <p><i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Familien som sosial og kulturell institusjon • nettverksteori og systemteori • sosialiseringprosessen • Grunnleggende psykologi • teori med praktisk anvendelse • utviklingsteorier, livsløpet • Gruppeprosesser <ul style="list-style-type: none"> - gruppepsykologi - roller, makt og avmakt • Kulturelt mangfold <ul style="list-style-type: none"> - likheter og forskjeller • Emosjoner <ul style="list-style-type: none"> - behov og motivasjon • Forsvarsmekanismer • Kriser <ul style="list-style-type: none"> - kriseforløp - traumatiske kriser - utviklingskriser
Litteratur	<p><u>Hovedlitteratur:</u></p> <p>Dalland, Olav (2012) <i>Metode og oppgaveskriving for studenter</i>. Oslo: Gyldendal Akademisk</p> <p>Grasaas, Kari K, Sjursen M og Stordalen J (2009) <i>Etikk og kommunikasjon</i>. Bergen: Fagbokforlaget. (Ikke kap. 2, 3 og 8).</p> <p>Helgesen A. Leif (2010) <i>Sosiologi og psykologi</i>. Bergen: Fagbokforlaget. (Ikke kap.5, totalt 208 sider).</p> <p>Kvello, Ø. red. (2012). <i>Oppvekstmiljø og sosialisering</i>. Oslo: Gyldendal Akademisk (kapittel 1).</p> <p>Befring, Anne Kjersti C. (2007) <i>Jus i helse- og sosialtjenesten</i>. Bergen: Fagbokforlaget. (ikke kap.5, totalt 208 sider).</p> <p>Eide, Hilde og Tom Eide (2007) <i>Kommunikasjon i relasjoner. Samhandling, konfliktløsning og etikk</i>. Oslo: Gyldendal Akademisk. (Kap. 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 12, 14 og 16).</p> <p>Aktuelle lovverk og styringsdokumenter</p>

	<p><u>Tillegglitteratur:</u> Aasgaard, A. <i>Se meg!</i> (2015) Elektronisk undervisningsbolag Bae, B. <i>Artikkel: Se barnet som et subjekt.</i></p> <p>Andersen, Erling S og Schwenche (4. utgave 2012) <i>Prosjektarbeid en veiledning for studenter.</i> NKI-forlag. (214 sider)</p> <p>Befring, Anne Kjersti C. (2007) Jus i helse- og sosialtjenesten kap. 7 og 9. Bergen: Fagbokforlaget</p> <p>Kvello, Ø. <i>Oppvekstmiljø og sosialisering.</i> Oslo: Gyldendal</p> <p>Skau, Greta Marie (2005) <i>Gode fagfolk vokser.</i> Oslo: Cappelen Akademisk.</p>
--	---

6.1.3 Arbeidskrav Emne 1 – Generell del

Emne 1 - Tema 1: Etikk, kommunikasjon, relasjon og samhandling.

Beskriv en aktuell problemstilling på egen eller tenkt arbeidsplass. Bruk etiske prinsipper for å drøfte kommunikasjon som påvirker relasjon og samhandling mellom ansatte og brukere.

Rammer:

Skriftlig oppgave som besvares individuelt/gruppe.

Omfang: ca. 5 - 8 sider.

Studentene leverer individuelt refleksjonsnotat (1 – 2sider) over eget læringsutbytte

Vurdering gis med karakter A-F, se pkt 5.3.2, etter kriteriene 1-6, se pkt 5.4.1

Studentene får skriftlig og muntlig tilbakemelding på arbeidskravet fra lærer.

Emne 1 – Tema 2: Lovverk, sosiologi, psykologi, veiledning og konflikthåndtering.

- a) Beskriv og gjennomfør en veiledningssituasjon med brukere, foreldre, kollegaer eller medstudenter. Begrunn valgene dine med teori fra lovverk, psykologi, sosiologi og veiledning/konflikthåndtering.
- b) Gi tilbakemelding med faglig begrunnelser på dine medstudenters undervisning.

Rammer:

Obligatorisk muntlig/praktisk fremlegg.

Individuelt skriftlig refleksjonsnotat (1-2 sider) over eget læringsutbytte og tilbakemelding fra medstudenter og lærer.

Skriftlig tilbakemelding på arbeidskravet fra lærer.

Vurdering gis med karakter A-F, se pkt 5.3.2, etter kriteriene 1-6, se pkt 5.4.1

Arbeidskrav 3: Individuell muntlig refleksjon

Rammer:

Individuell muntlig refleksjon over eget læringsutbytte av emne 1. Tid: 15 min.

Vurdering: bestått/ikke bestått.

6.2 Emne 2 Pedagogikk og didaktikk

6.2.1 Læringsutbytte Emne 2 – Pedagogikk og didaktikk

Kunnskap	<p><i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om pedagogiske læringsteorier og didaktiske metoder • har kunnskap om de ulike utviklingsområdene: språk-, kognitiv-, motorisk-, sosial- og emosjonell utvikling • har kunnskap om hvordan lek og aktivitet påvirker barn og unges læring, utvikling, psykisk og fysisk helse • har kunnskap om ulike former for lek, aktivitet, samspill og læring • forstår voksenrollens betydning i barn/unges lek og aktivitet • har kunnskap om ulike didaktiske metoder for observasjon, kartlegging, planlegging og dokumentasjon • kan oppdatere sin kunnskap om barne- og ungdomskultur og oppvekstmiljø • har kunnskap om betydningen motivasjon, sosial kompetanse og dannelsprosesser har for læring og utvikling
Ferdigheter	<p><i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende ulike observasjons-, og kartleggings- og planleggings-, dokumentasjonsverktøy i arbeid med barn/unge for å fremme lek, aktivitet, danning, samspill og utvikling. • kan kartlegge, identifisere og tilrettelegge for lek og aktivitet som ivaretar barn og unges danning, læring og utvikling. • kan anvende kunnskap om barn og unges interesser, utviklingsnivå og delta aktivt i samspill med barn og unge. • kan finne informasjon som er relevant for planlegging av lek og aktiviteter som fremmer læring, samspill, utvikling og helse. • kan kartlegge og identifisere det enkelte barns behov og iverksette nødvendige pedagogiske tiltak som stimulerer utvikling og læring.
Generell kompetanse	<p><i>Studenten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kan utføre leke- og læringsaktiviteter etter barn/unges individuelle som fremmer danning, læring og utvikling. • kan utvikle didaktiske arbeidsmetoder med vekt på barn og unges individuelle behov. • har forståelse for ulike holdninger og verdier knyttet til kjønnsroller i lek, kulturelt og etnisk mangfold som ressurs, likestilling og demokrati for barn og unge.

6.2.2 Emner og litteratur Emne 2 – Pedagogikk og didaktikk

Semester	2. semester
Tema	<p>2a. Utvikling og læring 2b. Sosial kompetanse 2c. Lek og læring 2d. Didaktikk</p> <p>2a. Utvikling og læring <i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ulike pedagogiske læringsteorier • Dannelsprosesser

	<ul style="list-style-type: none"> • Ulike utviklingsteoretiske perspektiver • Motivasjonsteorier • Språkutvikling • Kognitiv utvikling • Motorisk utvikling • Sosial- og emosjonell utvikling <p>2b. Sosial kompetanse</p> <p><i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Omsorg • Ansvarlighet • samarbeid • sosial intelligens • sosial status • empati og rolletaking • speiling, handling, følger og ansvar • identitet og selvbilde • vennskap og inkludering • prososial adferd • selvkontroll og selvhevdelse • anerkjennelse • Relasjonsbygging • Danning <p>2c. Lek og læring</p> <p><i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Leken og aktivitetens betydning for danning, læring og utvikling <ul style="list-style-type: none"> - leken og aktivitetens egenverdi - betydning av lek og aktiviteter for barn og unges psykiske og fysiske helse • Sosialt samspill i lek og aktiviteter <ul style="list-style-type: none"> - vennskap • Ulike former for lek <ul style="list-style-type: none"> - lek og aktivitet tilpasset funksjons-, utviklings- og modenhetsnivå - betydning av tidlig innsats • Barne- og ungdomskultur <ul style="list-style-type: none"> - demokrati, likestilling og roller - ulike kulturer, etniske likheter og forskjeller • Identifisering av <ul style="list-style-type: none"> - ulike former for lek og aktivitet - kjønnsroller og samspill i lek og aktivitet • Voksenrollen i barn og unges lek og aktivitet <ul style="list-style-type: none"> - gripe tak i barn og unges interesser • Igangsetting og involvering • Egenledelse (empowerment) <p>2d. Didaktikk</p> <p><i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Didaktisk relasjonsmodell • IKT som pedagogisk verktøy • Undervisnings- og opplæringsmetoder
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Observasjon - anvende observasjon som metode • Kartlegging - anvende kartlegging som metode • Planlegging - anvende planlegging som metode • Dokumentasjon - anvende dokumentasjon som metode
Litteratur	<p><u>Hovedlitteratur:</u> Aasgaard, A. <i>Se meg!</i> (2015). Elektronisk undervisningsbolag. (Del 5: kap. 2 og 3).</p> <p>Bjørndal, C. R. P. (2011). <i>Det vurderande øyet. Observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og veiledning</i>. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag</p> <p>Glaser, V., Ingunn S. og M. B. Drugli (red.). 2014. <i>Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis</i>. Bergen: Fagbokforlaget.</p> <p>Lamer, K. (2014). <i>Barnehagen: sosial kompetanse</i>. T. Nordahl & O. Hansen. (Red.), <i>Dette vet vi om</i>. Oslo: Gyldendal akademisk.</p> <p>Pape, K. (2011). «Æ trur dem søv». <i>Om aktive voksne og sosial kompetanse i barnehagen</i>. Oslo: Kommuneforlaget. (Kapitel 1, 2, 3 og 4)</p> <p>Ruud, E. B. (2012). <i>Sosial fantasilek. Kompetanse for livet</i>. Oslo: Cappelen Damm Akademiske.</p> <p>Røys, H. (2007). <i>Didaktikk for skolen</i>. Oslo: Cappelen Damm.</p> <p>Sørensen, K., Godtfredsen, M., Modahl, M. og Lerdal, B. (2011). <i>Egenledelse i lek og læring</i>. Oslo: Høyskoleforlaget</p> <p><u>Tilleggslitteratur:</u> Dalland, Olav. (2012) <i>Metode og oppgaveskriving for studenter</i>. Oslo: Gyldendal Akademisk.</p> <p>Jensen, R. & Karnmo, A. L. (2010). <i>Å utforske praksis</i>. Oslo: Cappelen Damm AS (kapitel 5).</p> <p>Lamer, Kari. (2001). <i>Du og jeg og vi to! Om å fremme barns sosiale kompetanse</i>. Teoriboka. Oslo: Gyldendal Akademiske Forlag AS</p> <p>Tetzchner, Stephen von. (2012). <i>Utviklingspsykologi</i> (2. utg.). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS (kapitel 1 og 2).</p> <p>Ulvehøy Georg (2002) <i>Jeg intelligent?Ja!</i> (115 sider)</p> <p>Ulvund Stein Erik (2009). <i>Forstå barnet ditt 0-8 år</i> (380 sider)</p> <p>Ulvund Stein Erik (2010) <i>Forstå barnet ditt 8-12 år</i> (154 sider)</p> <p>Ulvund, Stein Erik (2009) <i>Forstå barnet ditt 5-8 år</i></p>

6.2.3 Arbeidskrav Emne 2 – Pedagogikk og didaktikk

Arbeidskrav 1: utviklingspsykologi

1. Velg en aktivitet. Forklar hvordan aktiviteten stimulerer de ulike utviklingsområdene etter alders -, modnings – og funksjonsnivå
2. Gjør rede for to valgte utviklingspsykologiske perspektiver og knytt disse til den valgte aktiviteten.

Rammer:

Muntlig fremlegg som besvares individuelt eller i gruppe. Tid: ca. 20 min.

Medstudenter og lærer gir tilbakemelding på fremlegget, se eget skjema.

Student og lærer setter en vurdering med karakter A-F, se pkt. 5.3.2, etter kriteriene 1-6, se pkt. 5.4.1

Arbeidskrav 2: Didaktikk og sosial kompetanse

Observere, planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere en aktivitet som stimulerer barn/unges sosiale kompetanse. Bruk didaktisk relasjonsmodell.

Rammer:

Skriftlig oppgave som besvares individuelt eller i gruppe.

Omfang: 5 – 8 sider. Bruk oppgave mal (planleggingskjema legges ved som vedlegg).

Skriftlig tilbakemelding på arbeidskravene fra lærer.

Vurdering gis med karakter A-F, se pkt. 5.3.2, etter kriteriene 1-6, se pkt. 5.4.1

Arbeidskrav 3: Individuell muntlig refleksjon

Rammer:

Individuell muntlig refleksjon over eget læringsutbytte av emne 2. Tid: 15 min.

Vurdering: bestått/ikke bestått.

6.3 Emne 3 Språkfelleskap

6.3.1 Læringsutbytte Emne 3 - Språkfelleskap

Kunnskap	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om voksenrollens betydning for barn og unge i et stimulerende lærings- og oppvekstmiljø. • har kunnskap om språkutvikling for barn og unge. • har kunnskap om observasjon, kartlegging, planlegging og dokumentasjon av systematisk språkarbeid i oppvekstsektoren. • har kunnskap om kommunikasjon, samarbeid og samhandling med foreldre. • har innsikt i lovverk og styringsdokumenter for arbeid med språk og foreldresamarbeid i oppvekstsektoren. • kan oppdatere sin kunnskap om språkets betydning i barn/unges oppvekstmiljø.
-----------------	--

Ferdigheter	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende observasjon, kartlegging, planlegging og dokumentasjon som metode for å fremme språkutvikling og trivsel. • kan anvende kunnskap om språkutvikling for å fremme læring og trivsel. • kan anvende ulike kommunikasjonsformer med barn/unge, foreldre og kollegaer. • kan anvende lovverk og styringsdokumenter som støtte i det praktiske arbeidet med språkutvikling. • kan finne informasjon og fagstoff knyttet til språkarbeid og voksenrollen, som er relevant i forhold til ulike problemstillinger oppvekstsektoren. • kan kartlegge språkmiljø og identifisere faglige problemstillinger og behov, for å iverksette tiltak som forbedrer språkmiljøet. • kan anvende brukermedvirkning for å fremme læring og utvikling
Generell kompetanse	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for betydningen brukermedvirkning har for barn og unges språkutvikling. • har utviklet en etisk grunnholdning i møte med barn, unge og foreldre i et flerkulturelt språkfelleskap. • kan bygge relasjoner med kolleger og foreldre for å kunne møte barn og unges utfordringer og behov for språkutvikling og trivsel. • kan utføre pedagogisk arbeid ut ifra barn og unges individuelle behov for språkutvikling og trivsel. • kan utvikle metoder for det pedagogiske språkarbeidet gjennom kunnskaps- og erfaringsdeling på arbeidsplassen.

6.3.2 Emne 3 – Språkfelleskap

Semester	3. semester
Emner	<p>3a. Voksenrollen i dagens oppvekstmiljø 3b. Samarbeid med foreldre 3c. Språkutvikling 3d. Inkluderende språkfelleskap</p> <p>3a. Voksenrollen i dagens oppvekstmiljø <i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksenrollen i samspill med barn og unge i dagens samfunn • Samspill med kollegaer • Profesjonalitet • Tilgjengelighet og tilstedeværelse • Grensesetting • Brukermedvirkning • Tilrettelegger • Ansvarsområde • Delaktighet • Taushetsplikt • Opplysningsplikt • Tverrfaglig samarbeid

	<ul style="list-style-type: none"> • Omsorg • Flerkulturell kompetanse <p>3b. Samarbeid med foreldre <i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid med foreldre om kartlegging og planlegging av tiltak • Den gode dialogen • Brukermedvirkning <p>3c. Språkutvikling <i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Språktilegnelse • Språkstimulering • Utvikling av morsmålet • Systematisk språkarbeid • Kommunikasjon • Muntlige språkferdigheter • Tale og lytte ferdigheter • Sosialt samspill • Barnehagen og skolens rolle som språklæringsarena • Særskilt norskopplæring i skolen • Uformell og strukturert språklæring • Ulike teorier om språklæring • Språkkompetansens betydning i det sosiale samspillet • Bruk av tolk <p>3d. Inkluderende språkfelleskap <i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartlegging og registrering av språk • Evaluere og justere tiltak • Foreldresamarbeid • Brukermedvirkning
Litteratur	<p>Hovedlitteratur: Aamodt, S. (2008). Familielæring. I S. Aamodt & A-M. Hauge (Red.), <i>Familielæring og andre modeller innenfor flerkulturelt arbeid</i> (s. 25-46). Oslo: Universitetsforlaget.</p> <p>Giæver, K. (2014). Inkluderende språkfelleskap i barnehagen. Bergen: Fagbokforlaget.</p> <p>Lassen, L. M., & Breilid, N. (2012). <i>Foreldresamarbeid i praksis</i>. Bergen: Fagbokforlaget (Kapitel 1, 2 og 3).</p> <p>Lassen, L. M., (2014). Når foreldrene trenger hjelp! Empowermentbasert rådgivning til foreldre. I S. Tveiten & K. Boge (Red.), <i>Empowerment i helse ledelse og pedagogikk</i> (s. 97-107). Oslo: Gyldendal akademisk.</p> <p>Bjerkan, K. M. m.fl. (2013). Ordforråd hos flerspråklige barn. Pedagogiske og spesialpedagogiske utfordringer. Oslo: Gyldendal Akademisk (Kapitel 2, 3, 4 og 7).</p>

	<p>Pape, K. (2011). «Æ trur dem søv». <i>Om aktive voksne og sosial kompetanse i barnehagen</i>. Oslo: Kommuneforlaget (Kapitel 7, 9 og 10)</p> <p>Utdanningsdirektoratet (2013) Språk i barnehagen. Mye mer en bare prat. Veiledningshefte.</p> <p>Saaby, M. (2014). Minoritetsspråklige i skole og barnehage. Lover og forskrifter. Pedlex.</p> <p>Sabetrasekh, H. (2008). Voksenmiljø og involvering av voksne i barns læring. I S. Aamodt & A-M. Hauge (Red.), <i>Familielæring og andre modeller innenfor flerkulturelt arbeid</i> (s. 47-56). Oslo: Universitetsforlaget.</p> <p>Spernes, K. (2013). Den flerkulturelle skolen i bevegelse. Teoretiske og praktiske perspektiver. Oslo: Gyldendal Akademisk. (Kapitel 39-243).</p>
--	--

6.3.3 Arbeidskrav Emne 3 - Språkfelleskap

Arbeidskrav 1: Voksenrollen i dagens oppvekstmiljø

Beskriv en aktuell hverdagssituasjon på egen eller tenkt arbeidsplass. Beskriv hvordan du som yrkesutøver kan tilrettelegge for et godt språkmiljø i hverdagssituasjoner. Drøft og begrunn med teori.

Rammer:

Muntlig presentasjon som besvares individuelt eller i gruppe.

Omfang: 20 min

Vurdering gis med karakter A-F, se pkt. 5.3.2, etter kriteriene 1-6, se pkt. 5.4.1

Muntlig tilbakemelding på arbeidskravet fra lærer.

Arbeidskrav 2: Planlegging av språkstimulerende aktivitet

Velg en aktuell situasjon med ett eller flere barn på egen eller tenkt arbeidsplass. Planlegg en aktivitet som stimulerer språkutviklingen.

Rammer:

Skriftlig oppgave som besvares individuelt eller i gruppe.

Omfang: 5 – 8 sider.

Vurdering gis med karakter A-F, se pkt. 5.3.2, etter kriteriene 1-6, se pkt. 5.4.1

Skriftlig tilbakemelding på arbeidskravet fra lærer.

Arbeidskrav 3: Individuelt skriftlig refleksjonsnotat

Rammer:

Individuelt skriftlig refleksjonsnotat (1-2 sider) over eget læringsutbytte

Vurdering: bestått/ikke bestått.

6.4 Emne 4 Forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid

6.4.1 Læringsutbytte Emne 4

Kunnskap	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om ulike typer atferdsvansker hos barn og unge. • har kunnskap om aktuelle tverrfaglige samarbeidspartnere • har kunnskap om tverrfaglig samarbeid med tanke på tilrettelegging og tiltak. • har innsikt i lover og styringsdokumenter for barn/unge med atferdsvansker, tverrfaglig- og foreldresamarbeid. • kan oppdatere sin kunnskap om, atferdsvansker, forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid. • forstår betydningen forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid har i ett folkehelseperspektiv.
Ferdigheter	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende faglig kunnskap om atferdsvansker, forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid i det praktiske arbeidet. • kan anvende ulike kommunikasjonsformer tilpasset barn/unge med atferdsvansker og deres foreldre. • kan kartlegge og identifisere ulike typer atferdsvansker som kan bidra til iverksetting av tiltak, i samarbeid med barn, unge, kollegaer og foreldre. • kan anvende ulike veiledningsmetoder ovenfor barn, unge og foreldre. • kan anvende lover og styringsdokumenter som støtte i det pedagogiske arbeid knyttet til atferdsvansker, forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid. • kan finne informasjon og fagstoff om atferdsvansker, forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid som er relevant for yrkesutøvelsen.
Generell kompetanse	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for de utfordringer og ressurser arbeid med barn/unge med atferdsvansker og deres foreldre gir. • har utviklet en etisk grunnholdning som ivaretar barn/unge med atferdsvanskers behov for integritet, trygghet og omsorg • kan bygge relasjoner med foreldre og andre fagfeller for å ivareta barn og unge med atferdsvansker • kan utføre pedagogisk arbeid for barn og unge med atferdsvansker med utgangspunkt i deres individuelle behov. • har utviklet metoder som fremmer brukermedvirkning, forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid.

6.4.2 Tema og litteratur Emne 4 – Forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid

Semester	4. semester
Emne	<p>4a. Barn og unge med atferdsvansker 4b. Forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid 4c. Bruker- og foreldreperspektiv</p> <p>4a. Barn og unge med atferdsvansker <i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Normalitet eller avvik

	<ul style="list-style-type: none"> • Avvikende atferd • Sosiale og emosjonelle vansker • Barn og unge i krise <ul style="list-style-type: none"> - Mobbing - Diskriminering - Utestenging - Selvskading - Barn i skilsmisser - Omsorgssvikt - Seksuelt misbruk • Rusmisbruk • Foreldres rusmisbruk • Samarbeid med pedagogisk-, psykologisktjeneste (PPT) • Samarbeid med barnevernet • Samarbeid med andre instanser • Rettigheter og lovverk • Familie- og miljørelaterte tiltak • Individuell tilrettelegging <p>4b. Forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid <i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tverrfaglig tilnærminger til barn og unges oppvekst • Kompetanseutvikling • Relasjonskompetanse • Organisasjonsutvikling • Konfliktløsning • Tidlig innsats • Helsefremmende arbeid • Empowerment <p>4c. Bruker- og foreldreperspektiv <i>Sentrale tema:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brukermedvirkning • Støtte og veiledning til foreldre • Veiledning • Empowerment
	<p><u>Hovedlitteratur:</u></p> <p>Befring, E. og Moen B-E. Ungdom, læring og forebygging. Oslo: Cappelen Damm (kapitel 6 og 7).</p> <p>Eide, H. og Eide, T. (2007). <i>Kommunikasjon i relasjoner. Samhandling konfliktløsning og etikk</i> (Kapitel 5, 11, 13, 14 og 16).</p> <p>Glavin, K. og Erdal B. (2012). Tverrfaglig samarbeid i praksis. Kommuneforlaget.</p> <p>Kvello, Ø. (2010). Barn i risiko. Oslo: Gyldendal Akademisk (Kapitel 2, 7, 10, 11).</p> <p>Lassen, L. M. og Breid, N. (2012). Foreldresamarbeid i praksis. Bergen: Fagbokforlaget.</p>

	<p>Mathisen P. og Høygaard R. (2004). <i>Veiledningsmetodikk, en håndbok i praktisk veiledningsarbeid</i></p> <p>Ogden, T. red. (2008). <i>Innføring i spesialpedagogikk</i>. Oslo: Gyldendal akademisk. (Kapitel 4).</p> <p><u>Tillegglitteratur:</u></p> <p>Bjørnsrud, H og Nilsen, S. (2012). <i>Tidlig innsats. Bedre læring for alle?</i> Oslo. Gyldendal Akademisk.</p> <p>Killen, K. (2012). <i>Forebyggende arbeid i barnehagen. Samspill og tilknytning</i>. Kommuneforlaget</p>
--	--

6.4.3 Arbeidskrav Emne 4 – Forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid

Arbeidskrav 1: Tverrfaglig samarbeid, fagarbeiderrollen, foreldreveiledning og atferdsvansker

Velg en aktuell situasjon ut fra temaet og drøft hvilken betydning fagarbeiderrollen og samarbeid/veiledning med foreldre kan ha for å møte barn og unge med atferdsvansker.

Rammer:

Skriftlig oppgave som besvares i gruppe eller individuelt. Omfang: 8-10 sider.

Oppgaven skal også forsvares muntlig for faglærer. Karakter settes umiddelbart etter en helhetlig vurdering av skriftlig og muntlig arbeid.

Vurdering gis med karakter A-F, se pkt. 5.3.2, etter kriteriene 1-6, se pkt. 5.4.1

Arbeidskrav 2: Individuelt skriftlig refleksjonsnotat

Rammer:

Individuelt skriftlig refleksjonsnotat (1-2 sider) over eget læringsutbytte.

Vurdering: bestått/ikke bestått.

6.5 Praksis og emne 5: Hovedprosjekt

Det er utarbeidet egne vedlegg med retningslinjer for henholdsvis praksisperioden og praksis gjennomført som utviklingsprosjekt på egen arbeidsplass.

6.5.1 Overordnet læringsutbytte for praksis

Kunnskap	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om oppgaveskriving og prosjektarbeid • har kunnskap om relevant verktøy for planlegging, kartlegging, dokumentasjon og vurdering som anvendes i praksis. • har kunnskap om praksisstedets rammer og forutsetninger. • har innsikt i relevant lovverk og styringsdokumenter gjeldende praksisstedet. • kan oppdatere sin kunnskap knyttet til tema og problemstilling for prosjektet.
Ferdigheter	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende krav til oppgaveskriving og prosjektarbeid • kan anvende kunnskap om tidligere emner i praksisperioden. • kan kartlegge praksisstedets utfordringer og ressurser, knyttet til emner fra studieplanen i praksisperioden og eventuelt iverksette tiltak. • kan finne informasjon om fagstoff som er relevant for praksisperioden. • kan anvende relevante verktøy for planlegging, dokumentasjon, kartlegging og vurdering i praksisperioden.
Generell kompetanse	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkesetiske prinsipper i arbeidet med barn, unge, kollegaer og foreldre i praksis. • har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av det praktiske arbeidet i praksisperioden. • kan bygge relasjoner, inkludere og samarbeide med foreldre, kollegaer og eventuelt andre ressurspersoner i praksisperioden. • kan utvikle arbeidsmetoder gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon i praksis.

6.5.2 Læringsutbytte emne 5: Hovedprosjekt

Kunnskap	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan oppdatere sin kunnskap om emner fra studieplanen som er relevant for hovedprosjektet. • har innsikt i relevante lover og styringsdokumenter gjeldende tema og problemstilling for hovedprosjekt. • har kunnskap om ulike metoder for, og krav til oppgaveskriving.
Ferdigheter	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan kartlegge og identifisere en problemstilling knyttet til tema og problemstilling for hovedprosjektet. • kan anvende ulike metoder for innhenting av informasjon til hovedprosjektet. • kan finne informasjon og fagstoff relevant for tema og problemstilling i hovedprosjektet. • kan anvende teoretisk kunnskap i sammenheng med praktiske problemstillinger i hovedprosjektet.
Generell kompetanse	<p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har utviklet en etisk grunnholdning i møte barn/unge, foreldre og kollegaer relatert til arbeid med hovedprosjektet. • har forståelse for yrkesetiske prinsipper knyttet til dokumentasjon, personvern og anonymisering i oppgaveskriving.

6.5.3 Tema og litteratur for praksis og hovedprosjekt

Semester	4.semester
Tema	<p>Praksis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praktisk prosjektarbeid som metode • Lærestoffet er ikke gitt, det innhentes av studenten selv • Studenten definerer og gjennomfører arbeidet fra idé til ferdig produkt. <p>Hovedprosjekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tema for hovedprosjektet skal være praksisrettet og konkret • Fordypningsoppgaven skal være knyttet til ett eller flere delemner i utdanningens emner. • Tema for hovedprosjektet skal vise etisk refleksjon, faglig forståelse, bruk av relevant teori og erfaringer fra praksis.
Litteratur	<p>Andersen, E. S. og Schwenche, E. (2012). Prosjektarbeid, en veiledning for studenter. Bekkestua: NKI Forlaget.</p> <p>Dalland, O. (2012). Metode og oppgaveskriving for studenter. Oslo: Gyldendal Akademisk.</p> <p>Hartviksen, M & Kversøy, S. K (2008). <i>Samarbeid og konflikt – to sider av samme sak. SØT – modellen</i>. Bergen. Fagbokforlaget.</p> <p>Skogen, K. & Sørli, M. A (2004). <i>Innføring i innovasjonsarbeid</i>. Gyldendal</p>

6.5.4 Arbeidskrav for praksis og hovedprosjekt

Praksis

Praksis kan gjennomføres på to hovedmåter:

- Praksis på arbeidsplass innen oppvekstsektoren. Se eget vedlegg om retningslinjer for praksisperioden.
- Et utviklingsprosjekt på egen arbeidsplass. Se nærmere beskrivelse i eget vedlegg.

Rammer:

Se egne vedlegg for gjennomføring av praksis.

Vurdering av praksisperioden

Praksisperioden vurderes med bestått/ikke bestått.

Emne 5: Hovedprosjekt

Fordypningsoppgaven er obligatorisk og gjennomføres i utgangspunktet i gruppe. Innen fastsatt tidspunkt må studenten ha levert forslag til fremdriftsplan med foreløpig problemstilling, metodevalg og litteratur. Erfaringer fra praksisperioden knyttes til fordypningsoppgaven. Studentene skal i samråd med læreren konkretisere sin egen læringsutbyttebeskrivelse i henhold til tema for hovedprosjektet og den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for emnet,

Rammer:

Skriftlig gruppe eller individuell besvarelse.

Omfang: 15 – 20 sider

Vurdering:

- for å kunne fremstille seg til eksamen må studenten ha bestått emnene og praksis/prosjektperioden
- fordypningsoppgaven skal vurderes av en intern og en ekstern sensor
- muntlig eksamen vurderes med en intern og en ekstern sensor
- endelig individuell eksamenskarakter settes etter gjennomført muntlig eksamen

Vurdering av fordypningsoppgaven:

Fordypningsoppgaven utgjør i hovedsak den skriftlige delen av utdanningens avsluttende eksamen, og skal vurderes i forhold til følgende kriterier:

• *Faglig rettet*

Oppgaven skal gjenspeile problemområder innen fordypningsområdet. Kompetanse fra studentenes basisfag skal komme til uttrykk.

• *Metodisk redegjøringskrav*

Det skal gjøres rede for metodevalg og vise evne til å finne fram kildestoff, bruke kilder i behandlingen av eget materiale, og til å vise saklig kildekritikk. Oppgaven må være utført i samsvar med gjeldende etiske retningslinjer. Besvarelsen skal ha en form som samsvarer med skolens/tilbyders retningslinjer for oppgaveskriving.

• *Selvstendighet*

Besvarelsen skal vise selvstendige vurderinger og at temaet behandles saklig, kritisk og analytisk med drøfting av standpunkter og påstander.

• *Oppgavelikhet*

Besvarelsen må ikke ha påfallende likhet med andre besvarelser eller annet publisert materiale.

- ***Karakterer***

Det gis en foreløpig skriftlig karakter på fordypningsoppgaven etter kriteriene 1-6, se pkt 5.4.1. ca 14 dager etter innlevering

7 EVALUERING AV STUDIET

Hensikten med evalueringsordningen er å gi studenten, læreren og fagskolen regelmessig informasjon om undervisningens kvalitet i forhold til studentens faglig og personlig utvikling.

Etter hvert emne, praksisperioden og etter fordypningsoppgaven, avsettes det tid til prosessevaluering for å fremme videre læring og utvikling. Dette gjennomføres ved at studentenes svarer på spørreskjemaer, til sammen seks ganger.